

Weichbild magdeburgski w układzie śląsko-małopolskim.**Wersja sandomierska**

Rękopis Rosyjskiej Biblioteki Narodowej w Sankt Petersburgu, sygn. Lat. Q II 157, tekst 1, k. 20va–21rb

Odczyt: Maciej Mikuła

Artykuł 119–120 § 1–3 [Gn. 111]

[119] Nunc dicetur quamdiu steterit Imperium steterit [s] potencialiter absque permutacione usque Greciam a tempore Darii Secundi, aut ultimi, quem rex Allexander maximis ac sediciosus devicit bellis. Tunc transmutatum fuit imperium a Babilonia et stetit in Constantinopolim [s] usque ad illud tempore [s], quod [s] se Roma de Imperio intromisit, et potencialiter optinuit usque ad presens tempore [s] ex parte beati Petri, qui caput est Cristianitatis. Cum Imperium Romam versum fuisset et ibi stetit, ut patet in premissis. Tunc Christiani absque iure fuerint, idcirco quis pro sua in terris $\vdash$ fas^a faciebat voluntate, aut quid perficere poterat, et hoc [k. 20vb] absque querela permansit et per iudicium inultum, quia nullum fuit ius, ubi quis iudicium consequi posset, et hoc ad usque illud tempus perseveravit, quod Roma se de imperio intromisit. Et $\vdash$ ip^a ipsi ibi venerunt et iusticiam consecuti sunt, et ibi exhibuerunt $\vdash$ maus^a manus, unde muni pacem optinuimus usque ad presens. Tunc Romam convenerunt et decreverunt deliberando, quomodo regna sibi subiugare possent. Et cum hoc fecissent, tunc arbitrati sunt, quomodo castra confortarent, ut ipsis esset in iuvamen. Et illos acceperunt, qui nomen militare habuerunt, et eos supra castra locaverunt cum tali iure, ut hucusque ius castranse tenet in castrensi feodo. Extunc deliberaverunt, qualia statuta iuris terris constituere vellent, et terre tale ius constituerunt, quale adhuc terra Saxonie protestatur, per Constantinum imperatorem et per Karolum imperatorem.

[120 § 1] Nunc audire et intelligere potestis pro principibus ac baronibus, et de hiis omnibus, qui nomen militare digne sortiuntur, quomodo ipsi cum [k. 21ra] Romanis sint arbitrati, quod scire vellent, quo iure Imperium deberet permanere. Et statuerint regi ius cum consilio, cum ipse sedem regiam Romane regere debeat ex parte beati Petri cum gladio temporalis, unde adhuc advocatus Romanus appellatur. Idcirco vitam suam demereri non potest, ne[c] in suo honore debilitari, nisi tribus de causis, que patebunt in sequentibus. Quorum primum est, si sedem Roma[na]m destruere vellet. Secundum, si contra fidem faceret Catholicam. Tercium, si legitimam sine reali causa dimitteret uxorem. Quorum horum trium, quod absit, convictus fuerit, extunc debet iudicari.

[120 § 2] Caput sibi deberet amputari cum aureo dolabro, quia ipse est rector gladii temporalis, cum quo habet iudicare omnes hos, qui noxam fecerint, aut qui caput demerentur. Insuper omnibus comisit, qui iudex nomine censentur, cum eo protegere viduas et pupillas [s], et domus Dei, et omnes iniurias humiliare et iusticias

confortare. Insuper iudicium comisit omnibus iudicibus temporalibus, sive secularibus, cum eo iudicare super omnes hos, qui noxam faciunt aut qui in maleficiis [k. 21rb] deprehensi fuerint in facto manifesto, et ad iudicium adducti et convicti fuerint, ut ius dictaverit. Ubi omnes iudices soli iudicare debent, vel preco ipsorum loco. Eodem modo ut iudices temporalem gladium habent a rege. Eodem modo sacerdotes [^b] spiritualem gladium habent ab Apostolico.

[120 § 3] Nunc attendatis, quis imperatorem iudicare debeat, si ex hiis tribus premissis in [^b] aliquo convictus fuerit. Hoc facere debet Sacri Imperii Renensis palatinus, qui imperatori ac Imperio ex arbitrio positus fuerat. Simili modo, ut palatinus imperatorem debet iudicare, eodem modo iudicet burgravius marchionem pro suo excessu, et scultetus burgravium.

^a skreślone przez autora podstawy; ^b razura

[hasła: Grecja, Dariusz II, Konstantynopol, Aleksander Wielki, cesarstwo, św. Piotr, Cesarstwo Rzymskie, chrześcijaństwo, Chrześcijanin, sąd, Rzym, rzymianin, zamek, zgoda, rada, prawo, Saksonia, Konstantyn Wielki, Karol Wielki, książę, baron, miecz, katolik, wdowa, sprawiedliwość, gorący uczynek, palatyn reński, marchia, burgrabia, sołtys, cesarz, lenno]